

V1998-118 21.12.98

Nordmøre Energiverk m.fl. - Dispensasjon fra konkurranseloven §§3-1 og 3-3

Sammendrag:

Nordmøre Energiverk AS, Sunndal Kraftforsyning, Rauma Kraft AS, Nesset kommunale Kraftverk og AS Svorka Energiverk gis dispensasjon fra konkurranseloven for å samarbeide om priser for salg av elektrisk kraft. De samme energiverk gis samtidig dispensasjon fra konkurranseloven til å fastsette markedsdeling.

Nordmøre Energiverk AS (NEAS), Giske Elverk, Nesset kommunale Kraftverk, Rauma Kraft AS, Sandøy Elverk, Sunndal Kraftforsyning, Vestnes Kommunale Elverk og Ørskog Interkommunale Elverk fikk ved vedtak fattet av Konkurransetilsynet 2. juli 1996 dispensasjon inntil 1. juli 1999 etter konkurranseloven §3-9 a for å kunne samarbeide om priser ved salg av kraft og fordeling av energikunder mellom verkene. (Sak 96/102.)

De samarbeidene partene hadde ved innvilgelsen av dispensasjonen 2. juli 1996 et markedssamarbeid på 1028 GWh, noe som utgjorde en markedsandel på 1,6% av det relevante marked.

På bakgrunn av besøk fra Konkurransetilsynet (u.off.) 6. mai 1998 og senere telefonsamtale, ble det avtalt at NEAS skulle sende inn ny søknad om dispensasjon på bakgrunn av at fire av de tidligere samarbeidende elverkene hadde trukket seg ut av samarbeidet, mens to nye var kommet til. Slik søknad ble mottatt av Konkurransetilsynet 18. juni 1998.

Det vises også til Deres brev av 28. oktober 1998 og 11. desember 1998 hvor samarbeidet beskrives nærmere.

Nærmere om samarbeidet

Samarbeidet omfatter i dag følgende elverk:

- Nordmøre Energiverk AS
- Sunndal Kraftforsyning
- Rauma Kraft AS
- Nesset Kommunale Elverk
- AS Svorka Energiverk

Markedssamarbeidet utgjør nå en total egenproduksjon på 225,6 GWh og en total levering på 915 GWh.

Samarbeidet omfatter administrering av kraftinnkjøp, kraftanmelding og avregning etter NVEs retningslinjer, og er bygd opp etter individuelle avtaler med NEAS. NEAS skal innenfor avtalen utarbeide felles kampanjer, markedsføring og salgstiltak, men prisene har så langt vært fastsatt individuelt av det enkelte energiverk.

I Deres brev av 11. desember 1998 angis imidlertid at det er ønskelig å samarbeide om prissettingen for å forenkle og kostnadseffektivisere kampanjer og andre markedsaktiviteter i gruppen.

Det opplyses videre at NEAS har unnlatt å gå inn i samarbeidende elverks områder, og at dette beror på en felles forståelse mellom NEAS og de øvrige samarbeidende kraftverk. NEAS ser det også som naturlig å dele markedet mellom de samarbeidende kraftverk dersom det blir gitt dispensasjon for prissamarbeid.

Forholdet til konkurranseloven § 3-1

Konkurranseloven av 11. juni 1993 nr. 65 (krnl.), § 3-1 første ledd setter forbud mot at to eller flere ervervsdrivende for salg av varer eller tjenester ved avtale, samordnet praksis eller på annen måte som er egnet til å påvirke konkurransen, fastsetter eller søker å påvirke priser, avanser eller rabatter.

Etter krnl. § 1-2 d) regnes elektrisk kraft som en vare.

Som uttrykt i tilsynets brev av 5. november 1998 er det tilsynets oppfatning at samarbeid mellom flere ervervsdrivende om administrering av kraftinnkjøp, kraftanmelding og avregning etter NVEs retningslinjer ikke er forbudt etter bestemmelsene i §§3-1 til 3-4.

Imidlertid vil et fremtidig samarbeid om prissettingen i gruppen rammes av forbudet i krnl. § 3-1 første ledd. Dette da det i så fall vil foreligge avtale eller samordnet praksis mellom flere ervervsdrivende, som er aktuelle konkurrenter innenfor det samme relevante marked, mht. prisen på elektrisk kraft.

Forholdet til konkurranseloven § 3-3

Krnl. § 3-3 forbyr to eller flere ervervsdrivende for salg av varer eller tjenester ved avtale, samordnet praksis eller på annen måte som er egnet til å påvirke konkurransen, å fastsette eller søke å påvirke til markedsdeling i form av områdedeling, kundedeling, kvotefordeling, spesialisering eller kvantumsbegrensning.

Ut fra opplysningene som er gitt om at NEAS, på bakgrunn av felles forståelse, har avstått fra å gå inn i andre samarbeidende kraftverks nettområder, og at det for fremtiden er ønskelig å kunne dele markedet mellom de samarbeidende elverk, er det tilsynets konklusjon at dette rammes av forbudet mot markedsdeling. Dette da delingen av markedet skjer i felles forståelse eller etter avtale mellom flere aktuelle konkurrenter på samme omsetningstrinn innen det samme relevante marked.

Dispensasjon etter krnl. § 3-9 fra forbudet mot prissamarbeid og markedsdeling

Med hjemmel i krnl. §3-9 første ledd kan Konkurransetilsynet dispensere fra forbudene i §§ 3-1 til 3-4 dersom:

- a) konkurransereguleringen innebærer at konkurransen i vedkommende marked forsterkes,
- b) det må forventes effektivitetsgevinster som mer enn oppveier tapet ved konkurransebegrensningen,
- c) konkurransereguleringen har liten konkurransemessig betydning, eller
- d) det foreligger særlige hensyn.

Det relevante marked

Nordmøre Energiverk AS, Rauma Kraft AS, Nesset kommunale Kraftverk og AS Svorka Energiverk produserer og driver handel med elektrisk kraft, og opererer således både i engros- og sluttbrukermarkedet. Sunndal Kraftforsyning har ikke egenproduksjon. Med hensyn til dispensasjonsvurderingen er det kun sluttbrukermarkedet som er av interesse å vurdere. Det relevante produktmarkedet anses å være omsetning av elektrisk kraft i sluttbrukermarkedet. Det geografiske markedet for salg av kraft til sluttbruker avgrenses i dette tilfellet til Norge.

Tilsynets dispensasjonsvedtak av 2. juli 1996 var hjemlet i krrl. § 3-9 a). Konkurransetilsynet har ikke funnet å vurdere dette vilkåret nærmere i denne omgangen, da vilkåret i krrl. § 3-9 c) uansett anses å være oppfylt. Totalt salg til alminnelig forsyning var i 1996 på 73 TWh. Dette gir en samlet andel av det relevante marked på 1,25%.

Dispensasjonsvedtaket av 2. juli 1996 ble gitt med varighet inntil 1. juli 1999. Som følge av at samarbeidet nå omfatter andre elverk enn ved innvilgelsen av 2. juli 1996, ser Konkurransetilsynet det som hensiktsmessig at det fattes et nytt vedtak om dispensasjon fra konkurranseloven, samtidig som vedtaket av 2. juli 1996 oppheves. Det vises i den anledning til forvaltningsloven § 35 første ledd a) som gir hjemmel for omgjøring av det tidligere vedtaket etter eget tiltak.

Konkurransetilsynet har med hjemmel i krrl. § 3-9 c) fattet følgende vedtak:

Konkurransetilsynets vedtak av 2. juli 1996 oppheves.

Nordmøre Energiverk AS, Sunndal Kraftforsyning, Rauma Kraft AS, Nesset kommunale Kraftverk og AS Svorka Energiverk gis dispensasjon fra konkurranseloven § 3-1 for å samarbeide om priser for salg av elektrisk kraft.

De samme energiverk gis samtidig dispensasjon fra konkurranseloven § 3-3 til å fastsette markedsdeling.

Vedtaket trer i kraft straks og gjelder til og med 31. desember 2003.

For ordens skyld vedlegges en kopi av Konkurransetilsynets vedtak av 2. juli 1996

Det gjøres oppmerksom på at vedtaket kan påklages innen tre uker. En eventuell klage stiles til Arbeids- og administrasjonsdepartementet, men sendes Konkurransetilsynet. For øvrig vises det til vedlagte skjema "Melding om rett til å klage over forvaltningsvedtak".

Konkurransetilsynet gjør oppmerksom på at dispensasjonen kan trekkes tilbake dersom forutsetningene for dispensasjonen ikke lenger er til stede, jfr. konkurranseloven § 3-9 tredje ledd.

Dersom NEAS` opprettelse av et nytt service selskap for energiverkene medfører at dispensasjonen blir overflødig, eller at endringer i dispensasjonsvedtaket er påkrevet, bes De ta kontakt med tilsynet for å avklare forholdet. Det vises i den anledning til krrl. § 6-1.

Dersom det er behov for dispensasjon utover det tidsrom som dispensasjonen er innvilget for, bes De søke om forlengelse i god tid før dispensasjonen utløper.

[til toppen](#)